

Rammer for udmøntning af forsøg med friere brug af gæstelærere i AMU

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet indkalder ansøgninger til forsøg med friere brug af gæstelærere i AMU. Ansøgningsfrist den 1. september 2020.

1. Baggrund

I Trepartsaftalen om styrket og mere fleksibel voksen-, efter- og videreuddannelse (2018-2021) fra oktober 2017 blev det aftalt, at:

"Der gennemføres et forsøg med friere brug af gæstelærere i AMU, uden at der stilles krav om, at en underviser fra skolen skal være til stede under hele kurset" (aftalepunkt nr. 41).

Forsøget har til formål at afprøve, om og hvordan reglerne for brug af gæstelærere i AMU kan lempes for på denne måde at bidrage til, at virksomheders behov for fleksibel kompetenceudvikling gennem AMU dækkes. Ved en lempelse af de nuværende regler for brug af gæstelærere vil deltagende skoler under forsøget kunne bruge gæstelærere i et videre omfang, end tilfældet er i dag. I forsøget vil det være muligt for en gæstelærer at undervise i hele kurset, hvorimod myndighedsopgaver, herunder vurdering af, hvorvidt kursisterne har nået kursets mål og dermed er berettigede til et AMU-bevis samt protokolføring mv., fortsat skal varetages af skolens underviser.

2. Regelgrundlag

Forsøget giver dispensation for følgende:

1. AMU-bekendtgørelsens § 17, stk. 3: " (...) En underviser, der ikke er omfattet af 1. og 2. pkt., kan alene medvirke som gæstelærer i en på forhånd afgrænset del af undervisningen. Uddannelsesstedets lærer, jf. 1. og 2. pkt., deltager, når gæstelæreren medvirker til undervisningen (..)".
2. AMU-bekendtgørelsens § 17, stk. 2: " (...) Læreren skal være beskæftiget med undervisning, herunder afholdelse af prøver, i en periode af en samlet varighed, som svarer til det antal dage, som indberettes som uddannelsens varighed for de pågældende kursister (..)".
3. Bekendtgørelse om åben uddannelse og tilskud til arbejdsmarkedsuddannelser m.v., § 19, stk. 6: "Til undervisning efter § 6, stk. 2, i ÅU-loven, der finder sted i en virksomhed eller lignende i hvilken alle eller et ikke uvæsentligt antal af deltagerne i den pågældende undervisning er ansat, ydes der ikke tilskud, hvis undervisningen varetages af lærere, der også er ansat i den pågældende virksomhed, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnet til at vække tvivl om den pågældende lærers upartiskhed i forhold til virksomheden, jf. herved kapitel 2 i forvaltningsloven".

3. Rammer for forsøget

Forsøget har til formål at afprøve, om og hvordan reglerne for brug af gæstelærere i AMU kan lempes for på denne måde at bidrage til, at virksomheders behov for fleksibel kompetenceudvikling gennem AMU dækkes. Samtidig skal rammerne for forsøget inddæmme risikoen for omgåelse/misbrug af

AMU, herunder for, at undervisning, der afholdes på en virksomhed og varetages af en gæstelærer med et ansættelsesforhold eller en tilsvarende relation til denne virksomhed, hvor dele af eller alle deltagerne yderligere er ansat, bliver virksomhedsintern. Det skal ligeledes sikres, at de øvrige gældende AMU-regler overholdes, og kvaliteten i undervisningen fastholdes, når undervisningen gennemføres som led i forsøg med friere brug af gæstelærere.

Styrelsen vil derfor gerne understrege, at overholdelsen af de nedenstående regler er et ufravigeligt krav for, at dispensationen kan opnås og fastholdes fremadrettet.

Det er vigtigt, at ansøgere er opmærksomme på, at gæstelæreren ikke må indgå i et ansættelsesforhold og modtage løn fra AMU-udbyderen i undervisningsforløbet (i modsætning til eksempelvis timeansatte lærere). Aflønning af fuldtids- og deltidsansatte lærere skal ske i henhold til statens gældende løn- og ansættelsesregler. Læs mere i *Vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser m.v.* se link [her](#).

Desuden er det centralt, at protokolførelse og indberetning af aktiviteter er en del af skolens myndighedsforpligtelse. Gæstelæreren må ikke føre protokol eller bedømme, om deltagerne skal have et uddannelsesbevis (jf. *Vejledning om udbud, tilrettelæggelse og gennemførelse af arbejdsmarkedsuddannelser m.v.* samt § 17, stk. 3, i AMU-bekendtgørelsen).

Den godkendte udbyder er ansvarlig for, at der som minimum føres protokol dagligt ved kursets start og afslutning. Protokolførelsen kan evt. foregå digitalt.

Deltagelse i forsøget betinges af, at de involverede skoler forpligter sig til en udførlig egenkontrol og tilsyn med de pågældende kurser samt til at afrapportere til styrelsen om resultatet heraf. Af hensyn til muligheden for at følge forsøget kan i alt 40 skoler opnå dispensation i forsøgsperioden. Der er godkendt 10 skoler til forsøget i første ansøgningsrunde 2018 - 2019 og 4 nye skoler i anden ansøgningsrunde 2019 - 2020. Det betyder, at der i år, 2020 vil kunne godkendes 26 nye skoler.

4. Behandling af ansøgninger

Der indkaldes én gang årligt ansøgninger fra skolerne om at deltage i forsøget med friere brug af gæstelærere, jf. vedlagte ansøgningsskema (bilag 1).

4.1 Vurderingskriterier for ansøgninger

I vurderingen af, hvilke skoler der udvælges til at medvirke i forsøget, vil der navnlig blive lagt vægt på, at der gives en fagligt underbygget begrundelse for ønsket om friere brug af gæstelærere og på beskrivelsen af følgende fokusområder i ansøgningen:

- Tilsynsstrategi
- Myndighedsforpligtelse
- Kvalitetssikring

Endelig vil styrelsens hidtidige erfaring med den ansøgende skoles overholdelse af reglerne om udbud af AMU, hensynet til geografisk spredning og uddannelsesområde indgå i vurderingen af ansøgningen. Det vægtes desuden positivt, at tilsynet er tilrettelagt på en fleksibel og ressourceeffektiv måde.

Den enkelte skoles dispensation gælder resten af aftaleperioden til 31.12.2021. Deltagende skoler får dispensation til at udbyde samtlige arbejdsmarkedsuddannelser, som skolen er udbudsgodkendt til, med brug af gæstelærere – medmindre regulering fra andre myndigheder forhindrer dette.

5. Anmeldelse og afrapportering

Ved udgangen af hver kalendermåned skal skolen til styrelsen anmelde, hvilke kurser der agtes afholdt efter dispensationen i den følgende kalendermåned. Skolen skal ligeledes jævnligt orientere det lokale uddannelsesudvalg om kurser, der afholdes med brug af gæstelærere. Eventuelle ændringer heri indrapporteres løbende. Skolerne forpligter sig til i en samlet rapport årligt at evaluere resultatet af undervisningen samt redegøre for det førte tilsyn. Skolen skal i den forbindelse rapportere antallet af udstedte AMU-beviser på arbejdsmarkedsuddannelser gennemført under forsøget til styrelsen.

6. Vilkår for dispensation

Forsøget løber i perioden 2018-2021. Styrelsen vil i forbindelse med forhandlinger om en ny trepartsaf-tale på VEU-området i 2021 afklare, hvorvidt reglerne for brug af gæstelærere skal lempes permanent. Det er et ufravigeligt krav, at skolen foretager egenkontrol og tilsyn under forsøg med friere brug af gæstelærere, og at tilsynet er beskrevet og dokumenteret tilfredsstillende i ansøgningen. Såfremt tilsynet ikke er tilstrækkeligt eller der af andre grunde er tvivl om, hvorvidt de afholdte kurser har den nødvendige kvalitet, forbeholder styrelsen sig ret til at fratage skolen dispensationen. Tilsynets formål er at sikre undervisningens kvalitet og overholdelse af de gældende AMU-regler. Tilsynet skal i tilfælde, hvor undervisningen finder sted i en virksomhed eller lignende, i hvilken alle eller et ikke uvæsentligt antal deltagerne i den pågældende undervisning er ansat, og når gæstelæreren også er ansat i den pågældende virksomhed, eller der i øvrigt foreligger omstændigheder, som er egnet til at vække tvivl om den pågældende lærers upartiskhed i forhold til virksomheden, omfatte uanmeldte besøg i et omfang, der gør det muligt at bedømme den særlige risiko for virksomhedsintern undervisning m.v. i denne situation.

Det fremhæves, at dispensationen ikke kan udstrækkes til udliciteret undervisning.

Skolen skal oplyse på efteruddannelse.dk, at kurset gennemføres med en gæstelærer, som en del af forsøg med friere brug af gæstelærere. Dette kan skrives i Beskrivelsesfeltet i EASY (vinduet B159).

7. Tilsyns- og myndighedsforpligtigelse

Skolen har fortsat det overordnede ansvar for, at undervisningen sker i overensstemmelse med de gældende regler. Undervisningen skal således leve op til AMU's generelle krav om:

- At de centralt godkendte handlingsorienterede uddannelsesmål opnås.
- At undervisningen fører til de samme landsdækkende kompetencer for alle deltagere.
- At undervisningen ikke gennemføres med henblik på produktion for kursistens virksomhed.

Uanset om skolen gør brug af gæstelærere til undervisning på skolen eller som virksomhedsforlagt undervisning, skal skolen kunne sikre, at ovenstående krav overholdes.

Det er afgørende for forsøget, at kvaliteten af de udbudte kurser sikres. Lempelsen af kravet om underviserens tilstedeværelse betinges derfor af, at skolen iværksætter tilstrækkelige tiltag for at sikre, at gæstelærerens undervisning resulterer i de kompetencer, som kurset forventes at tilvejebringe, og som kursisterne har krav på.

Myndighedsopgaver, herunder bedømmelse som forudsætning for udstedelse af AMU-bevis, opkrævning af deltagerbetaling, protokolføring etc., kan ikke uddelegeres til gæstelæreren.

Der stilles ikke krav til, at undervisning, der varetages af en gæstelærer, er prøvebelagt, da det kan begrænse fleksibiliteten i forsøget. Skolen skal i stedet etablere andre former for kvalitetskontrol med gæstelærerens undervisning gennem en på forhånd fastlagt tilsynsstrategi, der skal sikre, at de gældende regler for AMU overholdes. Skolen skal selv udvikle egne metoder til at bedømme (og evt. dokumentere) kursisternes kompetencer.

Tilsynet skal omfatte nedenstående fokusområder og beskrives i ansøgningsskemaet om dispensation. Fokusområderne vil også indgå i den efterfølgende afrapportering, som skolen årligt skal sende til styrelsen. Styrelsen kontaktes hvis der er uregelmæssigheder eller tvivl omkring, hvorvidt de gældende regler overholdes. Følgende fokusområder skal indgå i skolens tilsyn:

- **Tilsynsstrategi:** Hvordan udføres tilsynet med undervisningen, og hvilke områder og parametre føres der tilsyn med for at sikre, at de gældende AMU-regler overholdes?
- **Kvalitetssikring:** Hvordan sikrer skolen gennem tilsynet, at kvaliteten af undervisningen er af tilfredsstillende karakter.
- **Myndighedsforpligtigelse:** Hvordan vil skolen sikre, at skolens lærer varetager sin tilsyns- og myndighedsforpligtigelse? Herunder protokolførelse og udstedelse af AMU-bevis, og hvorvidt lærer er tilstrækkeligt til stede i undervisningen til at kunne påse, at kurset ikke er virksomhedsinternt.

8. Afrapportering

For at opnå dispensation forpligtiger skolen sig til at udarbejde og indsende en mindre årlig afrapportering (bilag 2) til Styrelsen. Afrapporteringen skal indeholde en status på, hvordan kurserne med brug af gæstelærer fungerer i deres nuværende udformning, og om eventuelle forbedringer/ændringer påtænkes. Derudover skal der være en kort redegørelse for resultatet af skolens tilsyn med kurserne. Afrapporteringen for denne runde skal af hensyn til input til evt. kommende Trepartsforhandlinger afleveres i 1. april 2021 med henblik på opsamling af erfaringer og evaluering af forsøget inden udløbet af forsøgsrunden. Styrelsen kan som supplement til de indsendte afrapporteringer som altid foretage anmeldte eller uanmeldte tilsynsbesøg på forsøgsskolerne.

Bilagsoversigt

Bilag 1: Ansøgningsskema til dispensation til friere brug af gæstelærere i AMU

Bilag 2: Afrapporteringsskema til forsøg med friere brug af gæstelærere i AMU